

til at faae en bedre Ansættelse, saa en stor Del af dem bleve sidde; de have stærkt for mig fremhævet netop dette som Grund til, at man maatte søge at virke hen til Uderstillaag for dem. Noget, som jeg vilde anse for i høi Grad ønskeligt og rigtigt. Det er saaledes Udtalelser fra ærede Medlemmer af Skolelærerstanden selv, hvor paa mine Ytringer ere byggede.

H. Kruse: Det var den ene Halvdel af den ærede Ministers forrige Udtalelse, og hvad den angaar, da skal jeg ingenlunde modsigge den. Men naar hans Udtalelse paa den anden Side var bygget paa, at Tilstanden før 1856 var bedre end den nuværende, saa er det fuldstændig urigtigt; den var meget, meget værre.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Worsaae): Dererne selv klage jo over, at den er bleven værre.

P. C. Olsen: Jeg vil kun i Anledning af det lille Mellemløbene mellem den ærede Ordfører og mig bede de ærede Medlemmer, som maatte interessere sig for at faae Lys i denne Sag, om at gennemlæse de Forhandlinger, som bleve førte i Samlingen 1867—68, og navnlig gennemlæse den ærede Ordførers Foredrag ikke alene ved 1ste, men ogsaa ved 2den Behandling. De ville deraf faae fornøst Klarhed i den Henseende. Den ærede Ordfører gjorde en Bemærkning med Hensyn til mig, at jeg sluttede mig til Ministeren, og at Ministeren sluttede sig til mig. Jeg havde ventet denne Bemærkning, og derfor fandt jeg mig foranlediget til, da jeg første Gang havde Ordet, at gjøre opmærksom paa, at jeg allerede for Aar og Dag siden havde udtalt her, at jeg ansaa Lønningsloven som Betingelse for at faae en heldig Valglov. Jeg havde ikke ventet, at den ærede Ordfører vilde benytte sig af dette — som jeg erkjender — i denne Tid høitpriste Stikord.

Ordføreren (Høgshro): Jeg veed slet ikke, hvad det ærede Medlem sigter til ved denne sidste Bemærkning, eller at jeg paa nogen Maade har givet Anledning til den. Naar det ærede Medlem har bedet ærede Medlemmer om at læse, hvad jeg har sagt ikke blot ved 1ste men ogsaa ved 2den Behandling i 1867—68, saa maa jeg tillade mig at bede ærede Medlemmer erindre, at jeg udtrykkelig har sagt, at jeg vil vedhænde mig, hvad jeg har sagt ved 1ste Behandling, men at jeg derimod nu ikke længere kunde slutte mig til, hvad jeg har sagt ved 2den Behandling, og jeg anførte Grundene derfor. Med Hensyn til, hvad den ærede Ordfører for Mindretallet (Gad) udtalte, da skal jeg blot sige, at naar han mener, at Oprættelsen af Valgmenigheder her i Landet vil blive ganske anderledes fremmet efter vort For-

slag end efter Mindretallets Forslag, saa har jeg den modsatte Anskuelse. Jeg tror netop, at der efter hans Forslag vil komme en ganske anderledes Splid og Uenighed ind i Menighederne end efter vort Forslag, og dersom det altsaa skal være Hovedforskjellen imellem de to Forslag, saa tror jeg, at den ærede Ordfører for Mindretallet rettest maa stemme for vort Forslag og imod Mindretallets Forslag. Med Hensyn til det Udtryk, som ogsaa den ærede Ordfører for Mindretallet brugte „den fælsigste Valgmaade“, skal jeg tillade mig at minde om, at der er to forskjellige Valgmaader i Slævig. Der er en Valgmaade, hvorefter Menigheden vælger En blandt tre, som indstilles af det saakaldte Kirkeoffitatorium, Amtmanden og Provsten, og der er en anden Valgmaade, hvorefter alle Ansøgninger maa indsendes til et Kirkeforstanderskab, et Slags Menighedsraad, og hvorefter da dette Menighedsraad udpeger af samtlige Ansøgninger Tre, som det da indstiller til Menigheden efter først at have erhvervet Ministerens Samtykke dertil, et Samtykke, som det har viist sig saa at sige altid bliver givet. Naar man altsaa taler om en særlig fælsigst Valgmaade, saa maa man erindre, at der er to forskjellige fælsigste Valgmaader. Den af os foreslaaede Valgmaade har Noget tilfælles med dem begge. Der er af et Par ærede Medlemmer bragt et Par Punkter frem, som de kunde ønske maatte blive optagne i Forslaget. Det ærede Medlem fra Bierre Herred (Sørensen) har saaledes fremhævet Ønskeligheden af, at Menighederne kunde faae Indflydelse paa Afstedigelsen af deres Præster. Dette Spørgsmaal har ogsaa været paa Bane her i Samlingen 1870—71, hvor der blev stillet et bestemt Forslag i denne Retning, som blev udførlig drøftet, men som derefter blev forkastet af Thinget. Det har ogsaa været under Overveelse i det nu nedsatte Udvalg, men blev frafaldet der, og jeg vilde anse det for ønskeligt, om dette Spørgsmaal maatte blive holdt udenfor dette Lovforslag, for det Første, fordi Spørgsmaalet jo angaar Afstedigelse, medens Lovforslaget derimod angaar Besættelse, og dernæst, fordi jeg tror, at naar vi kunne skaffe Menighederne den Ret, som det her tilsigtes at give dem, saa vil derved allerede være Meget vundet for Menighederne. Det har jo ogsaa til en vis Grad sin Betydning, at Menighederne have en Følelse af, at det Valg, som de træffe, er bindende for en meget lang Tid, og at de ikke saa let kunne komme til at gjøre det om igjen. Jeg tror, at dette vil styrke den Følelse af Ansvar, som man maa ønske er tilstede hos det enkelte Menighedsmedlem i det Dieblit, da han skrider til denne Handling, og det kunde vistnok let svække denne Følelse, naar han havde den Bevidsthed, at han maatte efter nogle saa Lars Forløb kunde blive af med den Mand, som han havde valgt, hvis han ikke var tilfreds med ham. Dertil kommer jo, at, efterat Valgme-